

JAUME BARTUMEU CASSANY
President de Progressistes-SDP

La fatiga

La Constitució està patint el desgast del monopoli de DA

Fa uns mesos el bon amic Quim Nadal parlava, a la seva columna de *El Punt Avui*, de la fatiga dels materials, un concepte freqüent en el món de la construcció i l'arquitectura. Un concepte que fa referència a l'envelliment imperceptible, al desgast progressiu, a una deterioració implícita.

"Hi és però no es veu a primer cop d'ull", escrivia Quim Nadal.

La seva idea em porta a parlar, ara que acabem de celebrar els vint-i-sis anys de la nostra Constitució, de la fatiga i el desgast de les institucions.

Aquests vuit anys de majories absolutes de DA al Consell General, sota el cabdillatge de Toni Martí, han anat desgastant les nostres institucions constitucionals fins a deixar-les ben fatigades.

El Consell General, el Govern i el cap de Govern són peces clau del marc institucional.

Però després que Toni Martí ha fet i desfet amb el seu 37% de vots nacionals i una majoria absoluta ben dòcil, repartint prebendes i càrrecs no pas als millors, sinó als més obedients, regna una gran confusió. Es barregen i interfereixen nivells de decisió i de representació.

Es fan servir les institucions per al que no toca i l'adaptació constant del sistema institucional als interessos conjunturals n'ha anat desvirtuant el sentit, el valor i el reconeixement que mereix la nostra pròpia arquitectura constitucional.

També cal dir que els actuals organismes de les institucions –Govern, Consell General, Co-

muns i Consell Superior de la Justícia– són un vestit tallat a la mida de DA.

Uns i altres ens han portat pel mal camí, però Toni Martí és el principal responsable del desgast.

Toni Martí acaba el seu mandat, ho dèiem Progressistes-SDP en un comunicat de premsa diumenge passat, amb un nou cop baix a les institucions menystenint les competències que la Constitució –ell no la volia ni la va votar– atribueix als Coprí-

---

Ho he dit sovint aquí mateix: Toni Martí ha portat el país a la submissió a Espanya

---

ceps en l'arbitratge i moderació dels acords amb els països veïns, en aquest cas Espanya, en la cessió de competències executives en matèria de seguretat.

He escrit sovint en aquesta Plaça del Poble que Toni Martí ha portat el país a la submissió a Espanya.

És la lògica conseqüència d'un seguit de menysteniments a l'equilibri, un altre mandat constitucional, en les relacions d'Andorra amb els dos països veïns.

La recent visita, la setmana passada, d'un membre del Govern per supervisar la seguretat de la Cimera Iberoamericana del 2020 és un exemple aclaparador que ens confirma que mana Espanya.

El copríncipat parlamentari

ha estat menystingut per les majories parlamentàries de DA.

D'una manera o una altra el conjunt de consensos bàsics sobre els quals s'ha construït l'Andorra democràtica d'ençà la Constitució del 1993 es troba ara en qüestió.

El nostre país no pateix una crisi conjuntural, sinó que es troba submergit en una crisi estructural.

Andorra necessita recuperar-se. Necessita redreçament i progrés. I ha de definir un nou model estructural per als pròxims deu anys, amb l'horitzó 2029. Hem d'articular una renovació dels consensos constitucionals bastits l'any 1992 i 1993 recollint la nova realitat, per encarar els problemes econòmics en el marc d'una actualització dels acords polítics que ens van portar a la Constitució.

I ho hem de fer incorporant una reflexió més àmplia, que abasti l'embranchament amb Europa.

Amb aquest objectiu proposem al país un projecte que és:

- inequívocament social,
- inequívocament progressista,
- inequívocament europeu.

El projecte compromès amb la ciutadania, amb la finalitat de buscar solucions als problemes que avui preocupen, les inquietuds que mostra la gent i que exigeixen una resposta imminent i inajornable.

Resulta imprescindible cohesionar el país al voltant d'un projecte comú, transversal, integrador i inclusiu.